

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

มารดาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนทารก ให้ทารกเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เนื่องจากทารกเป็นวัยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถพัฒนาความสามารถได้ด้วยตนเอง เมื่อทารกเกิดมานั้นเซลล์สมองยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ หากเซลล์สมองไม่ได้รับการกระตุ้น จากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม จะทำให้ใยประสาทเกิดน้อย มีผลให้สมองไม่พัฒนาเท่าที่ควร ทารกจะเรียนรู้ช้า เติบโตเป็นเด็กที่เฉื่อยชา ขาดเหตุผล ในทางตรงกันข้ามหากมารดาซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับทารกมากที่สุด มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ โดยเฉพาะทางผิวหนัง หู และตา จะทำให้มีการเจริญเติบโตของใยประสาท (Mylenation) และมอเตอร์ (Motor) ช่วยให้มีการพัฒนาของการเคลื่อนไหว มีการเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดีขึ้น (Bark, 1995)

การที่มารดาจะส่งเสริมพัฒนาการทารกให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้น ควรทำตั้งแต่แรกคลอด (Pilliteri, 1999) และทารกในช่วงอายุ 0-2 เดือนแรกอยู่ในช่วงวัยที่มารดาสามารถกระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกได้อย่างเต็มที่เพราะเป็นช่วงหลังคลอดซึ่งมารดาส่วนใหญ่มักเลี้ยงลูกด้วยตนเอง (พะยอม อิงคตานุวัฒน์, 2524; สมจิต หนูเจริญกุล, 2534) พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่มารดาควรกระทำต่อทารกวัยนี้เป็นเรื่องที่ย่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ต้องมีอุปกรณ์เฉพาะ และมารดาสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติมเป็นพิเศษ พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาเป็นพฤติกรรมกการเลี้ยงดูทารกที่สำคัญที่สามารถช่วยเหลือทารกที่ปกติพิการหรือทารกที่เสี่ยงต่อพัฒนาการล่าช้า ให้สามารถเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Glascoe, 2000; อนุพันธ์ สุวรรณพันธ์, 2540; ณัฐฐินีภรณ์ ยุวานนท์, 2536) ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของจาร์ส ปีนเงิน (2536) ซึ่งพบว่า พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกมีความสัมพันธ์กับระดับพัฒนาการของเด็กวัยแรกเกิดถึง 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หากมารดาไม่มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก หรือกระทำไม่ต่อเนื่องหรือไม่เพียงพอจะส่งผลให้บุตรมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่ล่าช้า (Murray, 1996) เมื่อเด็กเข้าสู่วัยก่อนเรียนอาจทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่ล่าช้าเพิ่มมากขึ้น (Weikart, 1998) เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีปัญหาเรื่องการปรับตัวและความเข้มแข็งทางอารมณ์ และประสบความล้มเหลวในการปฏิบัติหน้าที่ (Weikart, 1998) ในทารกที่มีแนวโน้มจะมีพัฒนาการช้าหรือมีความเสี่ยง หากมารดายังขาดพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการ จะพบว่าเด็กเหล่านั้นมีอัตราของระดับพัฒนาการที่ล่าช้ามากขึ้น

กว่าเดิมในทุกด้าน (Brooks Gunn, 1992) การวิจัยในต่างประเทศโครงการหนึ่งตั้ง สมมติฐานว่าเซลล์สมองของคนและสัตว์จะเจริญเติบโตอย่างมีศักยภาพได้นั้นจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นเมื่อถึงเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ นักวิจัยได้ทดสอบสมมติฐานดังกล่าวกับลูกแมวอายุ 2 เดือน โดยนำผ้าปิดตาลูกแมวเป็นเวลา 4 วัน ผลวิจัยปรากฏว่าลูกแมวกลายเป็นแมวตาบอดตลอดชีวิต เนื่องจากเซลล์สมองที่ควบคุมการมองเห็นขาดการกระตุ้น เมื่อถึงช่วงเวลาของการพัฒนาการทางสายตา แต่สมมติฐานดังกล่าวไม่สามารถทำได้กับทารก แต่มีการค้นพบว่า ทารกที่มีต่อกระจกในตามาแต่กำเนิด หากได้รับการผ่าตัดเอาต่อกระจกออกก่อนเด็กอายุได้ 2 เดือน ทารกจะสามารถกลับมามองเห็นได้แต่หากผ่าตัดล่าช้ากว่านี้ ทารกจะมีปัญหาการมองเห็นตลอดชีวิต (Levine and Carey, 1992) ฉะนั้นการส่งเสริมพัฒนาการของทารกจึงมีความสำคัญ และต้องทำในช่วงเวลาที่เหมาะสม

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกในประเทศไทย พบว่า มารดาไม่กระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกเท่าที่ควร เช่น ไม่พูดคุย ไม่จ้องหน้า ไม่สบตากับบุตร ไม่อุ้มบุตรไปพบปะบุคคลอื่นๆ ไม่อุ้มบุตรบ่อย ๆ เพราะกลัวเด็กติดมือ เป็นต้น (วรารภรณ์ รัตวิชัย, 2533; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536) และจากภาวะคุกคามทั้งภายในและภายนอก การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ทำให้ประชาชนในภาคใต้มีวิถีชีวิต ค่านิยมที่เปลี่ยนไป เกิดการแข่งขันและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในสังคม ส่งผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของประชาชนภาคใต้ตลอดมา ซึ่งปัจจุบันภาคใต้กำลังเผชิญกับปัญหาใหม่ๆ บางประการ อาทิ ความเสื่อมโทรมของป่าไม้ ค่านิยมเลียนแบบการบริโภคตามตะวันตก อิทธิพลสื่อต่อค่านิยมเชิงลบ เหตุความรุนแรงในภาคใต้ และโดยเฉพาะสถาบันครอบครัวอ่อนแอลง มีแนวโน้มการหย่าร้างของครอบครัว และขาดการดูแลเด็กในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการทารกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (พรรณิกา โสทธิพันธ์, 2548) การที่มารดามีไม่กระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการบุตรเช่นนี้ จะส่งผลให้ทารกเสี่ยงต่อการมีพัฒนาการล่าช้า พยาบาลเด็กจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มารดาที่มีบุตรอายุ 0-2 เดือนกระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก และเพื่อช่วยให้เด็กเหล่านั้นมีพัฒนาการสมวัย สามารถเติบโตไปเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของสังคมสืบไป

การที่พยาบาลจะส่งเสริมให้มารดาในภาคใต้กระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก ได้นั้นพยาบาลจำเป็นต้องทราบว่าปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าว พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกเป็นพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพรูปแบบหนึ่ง ซึ่ง Pender (2002) ได้กล่าวไว้ว่าปัจจัยด้านความรู้สึกนึกคิดที่เฉพาะเจาะจงต่อพฤติกรรม เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และเป็นปัจจัยที่พยาบาลสามารถนำไปใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลได้โดยผ่านกิจกรรมการพยาบาล จากการทบทวน

วรรณกรรมพบว่าปัจจัยด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดที่เฉพาะเจาะจงต่อพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่คือ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเองและความรู้สึกทางบวกที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่ปฏิบัติ (กุลลดา เปรมจิตต์, 2547; สุทธิ หน่งอาหลี, 2547; ธนพร โกมะหะวงส์, 2544; วิลาวลัย ถนอมรูป, 2543; สมพร โชติวิทยาธารากร, 2543; สมทรง เค้าฝ่าย, 2541; อนุพันธ์ สุวรรณพันธ์, 2540; มยุรี นิรัตธราดา, 2539; ญัฎฐินีภรณ์ ยิวานนท์, 2536; จำรัส ปิ่นเงิน, 2536; McAuley, 1997) อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการศึกษาทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ต่อ พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดา ดังนั้นการวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดา เพื่อให้ได้ข้อมูลจำเป็นสำหรับการพัฒนาการพยาบาล เพื่อส่งเสริมให้มารดากระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้
3. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเองและความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้

คำถามการวิจัย

1. พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้อยู่ในระดับใด
2. การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถ และความรู้สึกทางบวกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้หรือไม่ อย่างไร
3. การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถ และความรู้สึกทางบวกสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้ได้หรือไม่ อย่างไร

แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย

Pender (2002) กล่าวว่า บุคคลจะปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของตนเองตลอดจนปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตนั้นเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการ โดยมีปัจจัยด้านความรู้สึกนึกคิดที่เฉพาะเจาะจงต่อพฤติกรรม เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการจูงใจบุคคลให้กระทำ และนำไปใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลได้โดยผ่านกิจกรรมการพยาบาล ปัจจัยความรู้สึกนึกคิดที่เฉพาะเจาะจงต่อพฤติกรรมที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาประกอบด้วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวก

การรับรู้ประโยชน์เป็นการรับรู้ถึงผลดีที่เกิดจากการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ (Pender, 2002) การที่บุคคลจะวางแผนที่จะกระทำพฤติกรรมเฉพาะใดๆ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ประโยชน์ที่จะได้รับหรือผลลัพธ์ทางบวกที่จะเกิดขึ้น หากบุคคลคิดว่าพฤติกรรมใหม่จะก่อให้เกิดประโยชน์ตามที่ตนคาดหวังบุคคลก็จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่ตนหวัง ความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวพบในพฤติกรรมสุขภาพรูปแบบต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ (วิลาวลัย ฅนอมรูป, 2543) และพฤติกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตร (อนุพันธ์ สุวรรณพันธ์, 2540; ณัฐฐินีภรณ์ ยุวานนท์, 2536; จำรัส ปิ่นเงิน, 2536) ดังนั้นหากมารดารับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก ก็น่าจะกระทำพฤติกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทารกเช่นเดียวกัน

การรับรู้อุปสรรค เปรียบเสมือนสิ่งขัดขวางไม่ให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรม หรือจูงใจให้บุคคลหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติพฤติกรรม การรับรู้อุปสรรคมีผลกระทบต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยตรง โดยเป็นตัวขัดขวางการกระทำและมีผลในทางอ้อมต่อการลดความตั้งใจในการวางแผนที่จะกระทำพฤติกรรม (Pender, 2002) การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาเป็นการรับรู้สิ่งขัดขวางต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก หากมารดาเชื่อว่าอุปสรรคของการกระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกมีมาก มารดาก็จะไม่ปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการ ตรงกันข้ามหากมารดาเชื่อว่าไม่มีอุปสรรคของการส่งเสริมพัฒนาการน้อยจะส่งผลให้มารดาปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การรับรู้อุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ (วิลาวลัย ฅนอมรูป, 2543) และหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (มยุรี นีรัตธาดา, 2539) การรับรู้อุปสรรคจึงน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาเช่นเดียวกัน

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการตัดสินใจว่าตนสามารถกระทำพฤติกรรมด้วยทักษะที่ตนมีอยู่ได้หรือไม่ การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยที่มีอำนาจในการทำนาย การเกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด รวมทั้งเป็นแรงจูงใจสำคัญของบุคคลในการกระทำพฤติกรรมให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งเสริมให้บุคคลบรรลุถึงพฤติกรรมเป้าหมายได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกว่าคุณไม่มีความสามารถและไม่มีทักษะ (Pender, 2002) ดังนั้นหากมารดาที่มีการรับรู้ว่าคุณสามารถกระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกได้ จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้มารดามีการปฏิบัติกิจกรรม โดยมารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกมาก มารดาก็น่าจะทำการส่งเสริมพัฒนาการทารกมาก และในทางตรงกันข้ามหากมารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกน้อย มารดาจะทำการส่งเสริมพัฒนาการทารกน้อย ดังเช่นที่พบในการศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถตนเองกับพฤติกรรมต่างๆ เช่น การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้ร้อยละ 29.6 การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเลี้ยงดู (กุลลดา เปรมจิตต์, 2547; สุนทรี หน่องอาหลี, 2547; สมพร โชติวิทยาธารากร, 2543; สมทรง คำฝ่าย, 2541)

ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม เป็นสภาวะความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นก่อน ระหว่าง และภายหลังพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของตัวกระตุ้นที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรมนั้น เป็นความคิดหรือความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบที่มีต่อพฤติกรรมที่ปฏิบัติของบุคคล โดยผลของความรู้สึกที่เกิดขึ้นจะถูกเก็บไว้ในความทรงจำ แล้วนำมาเป็นกระบวนการคิดต่อการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในเวลาต่อมา (Pender, 2002) หากบุคคลมีความรู้สึกทางบวกต่อพฤติกรรม บุคคลก็จะกระทำพฤติกรรมดังกล่าว หากบุคคลมีความรู้สึกทางลบต่อพฤติกรรม บุคคลก็จะหลีกเลี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้นความรู้สึกทางบวกต่อพฤติกรรมจึงเป็นความรู้สึกที่มีอิทธิพลให้บุคคลกระทำพฤติกรรม การที่มารดาที่มีความรู้สึกทางบวกจะทำให้มารดาปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการทารก ดังเช่นการศึกษาของ McAuley and Courneya (1992) ที่พบว่าความรู้สึกทางบวกที่มีในระหว่างการออกกำลังกายเป็นตัวทำนายความสามารถในการออกกำลังกายในภายหลัง และศิริกุล อิศรานุรักษ์ (2533) พบว่า ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แม้ว่า Pender (2002) จะกล่าวว่าการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเองและความรู้สึกที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพต่างประเภทกัน จะมีปัจจัยทำนายที่ต่างกัน เช่น การรับรู้อุปสรรคและการรับรู้ประโยชน์สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์และหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 22.0 และ 34.4 (มยุรี นิรัทธราดร, 2539) ตามลำดับ การรับรู้ความสามารถของตนเองและลำดับที่ของการตั้งครรภ์สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานอุตสาหกรรมได้ร้อยละ 29.6 (ณัฐธญา พัฒนะวาณิชนันท์, 2542) และการรับรู้อุปสรรคต่อการออกกำลังกายสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการออกกำลังกายของผู้ใหญ่วัยกลางคนได้ร้อยละ 46.1 (สุภา อินทร, 2546) ดังนั้นการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยด้านความคิดและความรู้สึกที่เฉพาะเจาะจงจึงน่าจะเป็นปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาได้เช่นกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. การรับรู้ประโยชน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัยของมารดาในภาคใต้
2. การรับรู้อุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัยของมารดาในภาคใต้
3. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้
4. ความรู้สึกทางบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัยของมารดาในภาคใต้
5. การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการของทารกของมารดาในภาคใต้ได้

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกและศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจทำนายของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้

1. ประชากร ได้แก่ มารดาในภาคใต้ที่มีบุตร อายุ 0 - 2 เดือน
2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น คือ

- 2.1.1 การรับรู้ประโยชน์
- 2.1.2 การรับรู้อุปสรรค
- 2.1.3 การรับรู้ความสามารถของตนเอง
- 2.1.4 ความรู้สึกทางบวก

2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดา หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติของมารดาในชีวิตประจำวันต่อบุตรในการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อเพิ่มความสามารถของบุตรวัย 0 - 2 เดือนในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ การฟัง การออกเสียง การเข้าใจภาษา การมองเห็น การแสดงออกและการปรับตัวเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดา ประเมินได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา

2. การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก หมายถึง ความคิดของมารดาเกี่ยวกับผลทางบวก ที่บุตรจะได้รับจากการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการของมารดา การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการทารกประเมินจากแบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3. การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก หมายถึง ความคิดของมารดาเกี่ยวกับสิ่งขัดขวางการแสดงพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของตน อันได้แก่ ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย ความยากลำบาก ความไม่สะดวกสบาย ความไม่เห็นประโยชน์หรือความสำคัญ ความเบื่อหน่าย การรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมพัฒนาการทารกสามารถประเมินได้จากแบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. การรับรู้ความสามารถของตนเองของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก หมายถึง ความคิด ความเชื่อมั่นของมารดาเกี่ยวกับความสามารถของตนที่จะกระทำพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกได้สำเร็จ โดยประเมินจากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

5. ความรู้สึกทางบวกของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกที่เป็นด้านดีของมารดาเช่น ความชอบ รัก เพลิดเพลิน ที่มีต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก สามารถประเมินได้จากแบบสอบถามความรู้สึกทางบวกต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการแก่ทารก
2. เป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อขยายความรู้ และพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในอนาคตได้